

PUULAN KALASTUSALUE

Mikonkatu 5
50100 Mikkeli
www.puula.fi

KOMMENTTEJA HUOMIOITAVAKSI KALASTUSLAKIESITYKSESSÄ

1. Kalastuksen rajoitukset

Lakiehdotuksessa keskeisiä aiheita ovat kalastukseen liittyvät rajoitukset ja kalastuksen valvonta. Ongelmana ainakaan Järvisuomen vesillä ei suinkaan ole kalastus vaan kalastajien vähyys. Sen seurauksena järvet ovat alikalastettuja. Lakimuutoksen yhtenä tavoitteena tulisi päinvastoin toimia kalastuksen edistäjänä eikä sen rajoittajana! Tämä koskee erityisesti luontaisesti lisääntyvien kalalajien kalastusta seisovilla pyydyksillä.

Lakiesityksessä ehdotetaan, että osakaskunnat jakavat kalastusoikeuksia pyydysyksiköihin perustuen myös jatkossa. Menetelmä on jo tällä hetkellä aikansa elänyt eikä sille ole tarvetta tulevaisuudessa. Käytännössä osakaskunnat onnistuvat myymään vain murto-osan sääntöjensä sallimista kalastusluvista. Nyt olisi sopiva tilaisuus luopua maaomistukseen perustuvista kiintiöistä. Paremmin tähän aikaan istuva jakoperusta voisi olla käyttäjäkuntalähtöinen.

2. Kalojen myyntikielto

90 §. Saaliin ensimyynti. Pykälän 1 momentti sisältäisi määritelmän saaliiden ensi-myyntille. Pykälän 2 momentissa olisi kielto vapaa-ajankalastuksesta peräisin olevien saaliiden myyntille, lukuun ottamatta pieniä suoraan lopulliselle kuluttajalle myytäviä eriä (viisi kiloa vuorokaudessa). Pienen määrän myynti sallittaisiin, jotta tavanomainen naapurille tai tuttaville tapahtuva vähäinen myynti olisi jatkossakin mahdollista. Tämä ei vaikuttaisi valvontaan, eikä oleellisella tavalla kaupallisten kalastajien toimintaedellytyksiin, koska myynti olisi sallittua vain lopullisille kuluttajille. Kauppaan ja ravintoloihin tapahtuva myynti jäisi kokonaan kiellon piiriin.

Kommentti:

Esityksellä ei käytännössä ole myönteistä vaikutusta kaupallisten kalastajien toimeentuloon. Sen sijaan kiellolla olisi joukko kielteisiä seuraamuksia, joiden takia rajoitus tulee poistaa esityksestä.

Esimerkki 1: normaalisti kotitarpeeseen pyytävä kalastaja sattuu saamaan nuotalla tai verkoilla muikkua reilusti yli oman tarpeen. Nykyisin voi tarjota saalista paikalliselle kalanjalostajalle tai lounasruokalaan ja toimittaa kalat sinne. Huom.! jäätettynä koko ketjun ajan. Uuden lain mukaan pitäisi ylimääräinen saalis viedä kaatopaikalle.

Esimerkki 2: Puulan alueella toimii oikeastikin eräs kotitarvekalastaja, joka sesonkiaikaan vie joka aamu noin 5-10 kg vastapyydettyä verkkomuikkua paikalliselle ravintolayrittäjälle. Huom.! jäätettynä koko ketjun ajan. Kalastajalle juttu on enemmän mieluinen harrastus kuin tienestikysymys. Ravintolalle paistetut muikut sen sijaan on iso asia, siitä on tullut brändi, joka vetää mökkiläisiä kauempaakin. Lakiesityksen mukaan ravintoloitsija ei saa ottaa muikkuja vastaan. Kaupalliselle kalastajalle niin pienen muikkumäärän toimittaminen päivittäin ei kannata. Ravintolassa ei enää olisi tarjolla paistettuja muikkuja ja seurauksena olisi asiakaskato.

Kieltoesityksellä ilmeisesti halutaan turvata ansiokalastajien toimeentulo. Todellisuudessa paikallisten kotitarvekalastajien saaliit ovat pieniä tai niin tilapäisiä, että niillä ei ole vaikutusta ansiokalastajien markkinoihin. Voidaan jopa nähdä asia toisin päin kotimaisen kalan ja lähiruuan käytön edistämisen kannalta. Sillä tulisi joka tapauksessa olemaan kielteisiä vaikutuksia maaseudun pienimuotoisille sivutienesteille. Kiellon kiertäminen rekisteröitymällä kakkostason kalastajaksi toisi mukanaan byrokratian lisääntymistä, josta ei hyödy mikään osapuoli.

Esitetulle myyntirajoitukselle ei ainakaan sisävesillä ole perusteita. Se olisi takapakkii kotimaisen kalan ja lähiruuan käytölle yleisesti ja meidän alikalastettujen sisävesiemme kalasaaliiden hyödyntämiselle.

Esityksessä on perusteluna mainittu myös harmaan talouden kitkeminen. Harrastajakalastajien myyntitulot ovat vähäpätöisiä verrattuna esim. muiden luonnontuotteiden verottomaan myyntiin. Lainsäädännössä tulee kalaa käsitellä samanlaisena luonnontuotteena kuin marjoja ja sieniä!

3. Kaupallisten kalastajien luvat

Lainaus esityksestä: Ammattikalastajien luvat myöntäisi jatkossakin pääsääntöisesti vesialueen omistaja, mutta uusi laki antaisi myös alueelliselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle mahdollisuuden myöntää luvan (13 §) kaupalliselle kalastajalle, jos alue on käyttö- ja hoitosuunnitelmassa kaupalliseen kalastukseen soveltuvaksi määritelty (36 §). Lupatulot maksettaisiin vesialueen omistajille (14 §).

Kommentti:

Paras taho ammattilaislupien myöntämiselle on kalatalousalue, jossa viranhaltijaa paremmin tuntee paikalliset olosuhteet ja vesien omistajat. Kalastusalueella on myös paras käsitys, kuinka monelle troolikunnalle, nuottakunnalle tai isorysälle vesistöissä on tilaa. Samoin kalatalousalueen tehtävänä olisi laatia yksityiskohtaiset säännöt luvansaajille ja valvoa sääntöjen noudattamista. Tämän muistion liitteenä on esimerkki sääntöehdotuksesta, jonka Puulan kalastusalue on tehnyt troolaukselle Puulan pääaltaassa.

4. Alueellinen lupa kaupallisen kalastuksen harjoittamiseen

13§ssä ELYlle annettaisiin tietyin edellytyksin lupa päättää vesialueen luovutuksesta kaupallisille kalastajille. Vedenomistajiin kohdistuvat pakkokeinot eivät ole oikea tapa edistää ansiokalastuksen toimintaedellytyksiä, eikä sellaisia pidä kirjata lakiin! Tavoite on oikea, mutta pakottamalla kärjistetään vastakkainasettelua omistajien ja ammatinharjoittajien välillä tavalla, joka käytännössä kääntyy tavoitettaan vastaan. Parempi tapa on käyttää keppi-porkkanaa esimerkiksi niin, että omistajakorvauksia tai viehepalautusvaroja ei makseta osakaskunnalle, joka evää kaupallisen kalastajan pääsyn vesilleen.

5. Isorysän määrittely

Lainaus 49 §: Ainoastaan kaupallisilla kalastajilla ja heidän lukuunsa toimivilla on kaupallista kalastusta harjoittaessaan oikeus käyttää kaupalliseen kalastukseen tarkoitettuja pyydyksiä. Näitä pyydyksiä ovat trooli ja isorysä.

Kommentti: Esityksessä ei ole määritelty, mikä on isorysä vs paunetti. Paunettia käytetään etupäässä hoitokalastukseen, eikä sen käyttöä pidä rajoittaa vain kaupalliseen käyttöön. Ehdotuksena on, että kun aitojen korkeus on yli 3 m, pyydystä kutsutaan isorysäksi.

6. Kalojen ja rapujen istuttaminen

73 §ssä sanotaan, että istuttajan on ilmoitettava istutuksesta kolmen kuukauden kuluessa istutustapahtumasta 93 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettuun istutuksista pidettävään rekisteriin.

Kommentti: Tämän päivän ongelmana on, että osakaskunnista vain osa ilmoittaa istutuksistaan. Parannusta tilanteeseen voidaan odottaa vain, jos ilmoittamatta jättämisestä koituu sanktio. Jos esityksen §83 antaa mahdollisuuden asettaa omistajakorvaus- ja viehepalautusmaksujen saamisen ehdoksi istutustietojen jättämisen, parannusta on varmuudella odotettavissa.

7. Rajoituksista päättäminen

Esityksen mukaan *”Merkittävää julkista valtaa sisältävien alueellisten kalastusrajoituspäätösten teko siirtyisi kalastusalueelta ELY-keskukselle”*. Periaatteena esitys on hyvä. Parannusta nykytilaan ei välttämättä tapahdu, jos ELYn päätöksen pitää pohjautua, kuten esitetty, kalastusalueen vuosikokouksen hyväksymään käyttö- ja hoitosuunnitelmaan. Erityisesti verkkojen silmäkorajoituksille on tunnetusti työlästä saada omistajilta hyväksyntä vuosikokouksessa. Helpompi tie olisi, jos ELYn päätöksen pohjana olisi Kalatalouden yhteistyöryhmän esitys.

8. Kalastus vaelluskalavesistössä

Kalastuslain 65 §:n 1 momentissa esitetään sädeettäväksi, että kalastus vaelluskalavesistöön kuuluvassa joessa sekä viittä kilometriä lähempänä tällaisen joen suuta troolilla tai nuotalla on kielletty, samoin että kaikenlainen verkko-kalastus kilometriä lähempänä vaelluskalavesistöön kuuluvan joen suuta 15 päivästä elokuuta 15 päivään lokakuuta kiellettäisiin.

Kommentti:

Esityksen mukainen rajoitus johtaisi kohtuuttomiin tilanteisiin, eikä sitä pidä kirjata laiksi. Linnuntietä mitattu etäisyys virtapaikasta ei ole oikea tapa määrittellä kieltoaluetta, koska silloin rajoituksen piiriin tulee myös vesialueita, joilla rajoitukselle ei ole perusteita. Tarve rajata kieltoalue on aina tapauskohtainen riippuen vesistön muodosta. Sen takia lakiin ei pidä kirjata yleismainintana mitään metrimääräistä rajaa. Parempi tapa on, että esitykset rajoituksista tehdään Kalatalouden yhteistyöryhmässä ja että päätöksen tekee paikallinen ELY-keskus.

9. Sitovuusperiaatteet

Lainaus: Pykälän 1 momenttiin sisältyisi lisäksi kaikkia viranomaisia koskeva velvollisuus ottaa käyttö- ja hoitosuunnitelmien yleiset kalavarojen käyttöä ja hoitoa koskevat suuntaviivat toiminnassaan huomioon. Käytännössä säännös velvoittaisi viranomaista ottamaan suunnitelmat huomioon muun muassa vesilain ja ympäristönsuojelulain mukaisten kalatalousvelvoitteiden määrittämisessä ja toimeenpanossa, YVA-hankkeissa sekä muussa vesien - ja alueiden käytön suunnitteluun liittyvässä päätöksenteossa

Kommentti

Lakiin tulee esitystä selvemmin kirjata, että samaa sitovuusperiaatetta sovelletaan myös omistajiin, jotta samoilla vesialueilla pelattaisiin samoilla säännöillä

10. Kalatalousalueen taloudenpito

Esityksessä ollaan merkittävästi lisäämässä kalatalousalueen tehtäviä. Lisäys tarkoittaa myös kustannusten kasvua. Esityksessä ei ole riittävässä määrin huomioitu työtehtävien lisääntymisen vaikutuksia kalatalousalueen taloudenpitoon. On tuskin odotettavissa, että odotettavissa olevassa taloustilanteessa ELY-keskusten määrärahat kalastusalueille tulevat nousemaan työtehtävien lisääntymisen mukaisesti. Lisärahoituksen lähteeksi jää silloin vesien omistajille maksettavat korvaukset ja niiden siirto alueen käyttöön tietyin ehdoin. Esityksessä mm. alue veloitetaan järjestämään kalastuksen valvonta. Sen vastapainoksi tulee lakiin kirjata myös valvonnasta saatava korvaus vedenomistajilta.

Hirvensalmella 10.1.2014

Puulan kalastusalue

Kalevi Puukko
hallituksen puheenjohtaja

Liite: esitys troolialueeksi Puulalla

Ammattikalastuksen edellytysten parantaminen Puulalla

Ammattikalastus Puulalla

Ammattikalastus on taantuva elinkeino. Näin on myös kalaisalla Puulalla, missä ammattikalastus on perustunut lähinnä muikun nuotta- ja troolipyyntiin. Tämä perinne on katoamassa ikääntyvän ammattikunnan sekä lupien saannin hankaluuden johdosta.

Myös valtiolta on huolissaan ammattikalastuksen tulevaisuudesta Suomessa. Maa- ja metsätalousministeriö on käynnistänyt kansallinen ammattikalastusohjelman, jonka yhtenä toimenpidekohtana on ammattikalastajien vesille pääsyn varmistaminen. Uusi kehitteillä oleva kalastuslaki tulee myös osaltaan vaikuttamaan ammattikalastajien toimintaedellytysten paranemiseen.

Yhteislupa-alue ammattikalastuksen edistämiseksi

Puulan kalastusalueella käynnistettiin keväällä 2009 selvitystyö, jonka tavoitteet ovat yhteneväiset valtakunnallisten toimenpiteiden kanssa. Puulan kalastusalueen tavoitteena on saada muodostettua keskiselle Puulalle ammattikalastuksen yhteislupa-alue. Tarkoituksena on luoda troolikalastuksen mahdollistava yhtenäinen vesialue, jolla ammattikalastusta voidaan harjoittaa yksillä luvilla. Riittävän kokoisen alueen muodostamiseksi käyttöön tarvitaan vesialueet, joiden omistus jakautuu 10-12 osakaskunnan kesken.

Tehdyn omistaja- ja ammattikalastajakyselyn perusteella ajatusta Puulan ammattikalastuksen kehittämisestä pidetään myönteisenä. Kyselyaineisto ja sen tulokset ovat luettavissa osoitteessa www.puula.fi / Puulan ammattikalastuksen yhteislupa-aluehanke 2009.

Ammattikalastuksen ongelmia

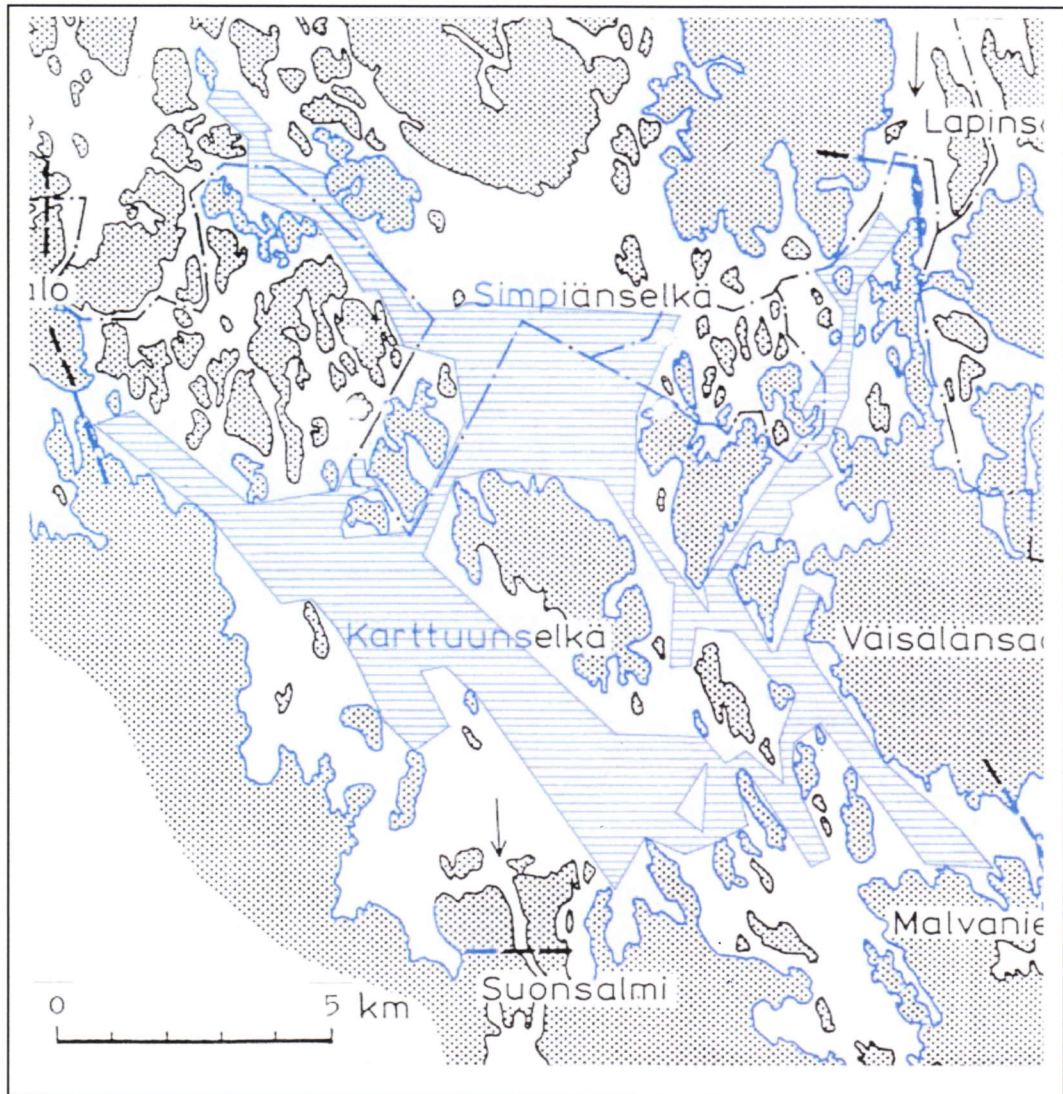
Selvityksen perusteella ammattikalastajat näkevät suurimpina ongelminaan kalavesille pääsyssä nykyisen kalastuslupakäytännön ja osakaskuntajärjestelmän. Lisäksi ammattimaiseen kalastukseen liittyy tarpeettomia ennakoasenteita, jotka tekevät lupien saamisen hankalaksi.

Tavoitteet

- **Keskiselle Puulalle muodostetaan ammattikalastuksen yhteislupa-alue, jonka koko on riittävä muikun troolaukseen.**
- **Lupamenettelyn yksinkertaistamiseksi Puulan kalastusalue myöntää ammattikalastuksen luvat osakaskuntien oikeutuksilla**
- **Hankkeen päämääränä on tukea häviävää ammattikuntaa madaltamalla kynnystä ryhtyä kalastajaksi**

TROOLAUKSEEN SOVELTUVAT ALUEET PUULALLA

Suunnitelman mukaiset reunaehdot troolaukselle:

- Yhteisluvan lunastaneet ammattikalastajat ovat velvollisia saaliskirjanpitoon
- Puulan kalastusalueella on oikeus rajoittaa kalastusta muikkukannan tilasta riippuen
- Lupia myönnetään enintään neljälle troolille
- Vetonopeus enintään 3,5 – 4,0 km/h
- Vetoaika enintään 2 tuntia ennen tyhjennystä
- Vetosyvyys sovitettava siten, että hottaa ja jalokalaistukkaita tulee mahdollisimman vähän
- Veto sallittu viikon arkipäivinä, troolaus ei ole sallittua pe klo 12.00 - su klo 12.00 välisenä aikana
- Osakaskunnat ja kalastusalue nimeävät henkilöt, joilla on valtuudet käydä troolauspaikalla tarkastamassa sääntöjen noudattamista
- Vetoveneiden moottoreissa oltava riittävä äänenvaimennus
- Troolausmaksu 60 pyydysyksikköä

Lisätietoja antavat:

Eero Hölttä, Puulan kalastusalueen ammattikalastusvastaava, puhelin 0400 251902

Rauno Jaatinen, Puulan kalastusalueen isännöitsijä, puhelin 020 747 3566

1